

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Sp. 433 / 8.10.2024

Biroul permanent al Senatului

L. 524 / 14.10.2024

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii (b433/03.09.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3434/10.09.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D972/11.09.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect, în fapt, modificarea art. 144 alin. (6) din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.

Potrivit Expunerii de motive, se urmărește indexarea pensiilor al căror cuantum, în urma recalculării, este mai mic decât cel aflat în plată sau convenit, cu rata medie anuală a inflației, *„exclusiv pentru păstrarea puterii de cumpărare”*.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Semnalăm că Secretarul General al Senatului a înaintat spre avizare Consiliului Legislativ, cu adresele nr. XXXV/3514/16.09.2024, nr. XXXV/3602/23.09.2024 și nr. XXXV/3614/23.09.2024, alte patru propuneri care vizează intervenții legislative asupra Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii (b443/10.09.2024, b446/11.09.2024, b456/16.09.2024 și b461/17.09.2024). Dintre acestea, una (b456/16.09.2024) a fost avizată favorabil cu observații și propuneri prin avizul nr. 984/26.09.2024, iar trei se află în curs de avizare.

Pentru sistematizarea legislației și promovarea unor soluții unitare, sugerăm dezbateră concomitentă a acestor propuneri legislative, în vederea adoptării unui singur act normativ.

5. Întrucât propunerea legislativă are implicații asupra bugetului asigurărilor sociale de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituție.

Totodată, sunt incidente prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art. 21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

6. Referitor la **Expunerea de motive**, semnalăm că aceasta este sumară și nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare, prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, informații referitoare la impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) și nici informații concrete referitoare la consultările derulate în vederea elaborării propunerii, precizându-se doar că au fost luate în considerare *„dezbaterile din spațiul public, declarațiile pensiilor și asociațiilor acestora”*.

7. În ceea ce privește soluția legislativă preconizată pentru **art. 144 alin. (6)**, semnalăm că, potrivit instrumentului de prezentare și motivare, prin aceasta se urmărește *„păstrarea puterii de cumpărare”* în cazul pensionarilor ale căror pensii rezultate în urma procesului de recalculare sunt mai mici decât cele aflate în plată sau cuvenite. Având

în vedere acest aspect, apreciem că, pentru asigurarea egalității de tratament, „*păstrarea puterii de cumpărare*” ar putea să vizeze toți pensionarii, nu doar pe cei ale căror pensii rezultate în urma procesului de recalculare sunt mai mici decât cele aflate în plată sau cuvenite, motiv pentru care recomandăm aplicarea aceleiași modalități de indexare pentru toate pensiile.

Precizăm că, *de lege lata*, potrivit art. 84 alin. (3) din Legea nr. 360/2023, începând cu anul următor intrării în vigoare a legii, **valoarea punctului de referință se majorează anual**, la începutul fiecărui an, în luna ianuarie, **cu rata medie anuală a inflației, la care se adaugă 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat**, indicatori definitivi, cunoscuți în anul curent pentru anul calendaristic anterior, comunicați de Institutul Național de Statistică. Așadar, potrivit textului de lege menționat, valoarea punctului de referință se majorează în funcție de doi indicatori (rata medie anuală a inflației și creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat), în timp ce, potrivit soluției preconizate prin prezenta propunere, quantumul pensiei este cel care se va majora, iar această majorare se va realiza în funcție de un singur indicator (rata medie anuală a inflației).

În plus, dat fiind faptul că, potrivit Expunerii de motive a proiectului de lege privind sistemul public de pensii, concretizat în Legea nr. 360/2023, s-a urmărit, printre altele, „*asigurarea unui sistem de pensii sustenabil din punct de vedere financiar prin includerea în noua legislație a unui **mecanism de indexare a pensiilor** clar și corelat cu realitățile economice*”, apreciem că o soluție legislativă eficientă, care într-adevăr ar contribui la păstrarea puterii de cumpărare în cazul tuturor pensionarilor, ar putea fi indexarea quantumului pensiei aflat în plată, nu indexarea valorii punctului de referință (prevăzută la art. 84 alin. (3) din Legea nr. 360/2023).

În consecință, este necesară revederea și reformularea soluției legislative propuse, luând în considerare și modificarea art. 84 care se referă la majorarea valorii punctului de referință, astfel încât să fie prevăzută o singură măsură legislativă aplicabilă tuturor pensionarilor.

8. Sub rezerva însușirii observațiilor formulate la pct. 7 *supra*, din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, semnalăm următoarele:

8.1. La **titlu**, pentru o exprimare corectă și precisă a obiectului reglementării, propunem reformularea acestuia astfel:

„Lege pentru **modificarea art. 144 alin. (6) din Legea** nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii”.

8.2. La articolul unic, pentru respectarea uzanțelor normative, **partea dispozitivă** se va reformula astfel:

„Articol unic. - La **articolul 144 din Legea** nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1089 din 4 decembrie 2023, **alineatul (6) se modifică** și va avea următorul cuprins:”.

8.3 La textul propus pentru **art. 144 alin. (6)**, semnalăm că norma este neclară prin folosirea sintagmei „până la data la care se va obține un quantum al pensiei **mai mare decât acesta**”, putând conduce la dubii în interpretare și aplicare, întrucât nu se înțelege ce quantum este avut în vedere prin pronumele demonstrativ „acesta”, respectiv quantumul stabilit și aflat în plată anterior recalculării sau acest quantum indexat cu rata medie anuală a inflației.

În consecință, pentru asigurarea accesibilității și predictibilității normei, este necesară revederea și reformularea textului.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 1005/07.10.2024

L. nr. 360/2023

M. Of. nr. 1089/4 dec. 2023

Lege privind sistemul public de pensii

¹ promulgată prin D. nr. 1600/2023 M. Of. nr. 1089/4 dec. 2023
Decret pentru promulgarea Legii privind sistemul public de pensii